

Handlingsplan mot mobbing, vold, krenkende og uønsket adferd/oppførsel i barnehagene i Lyngen

” Venner”

Får æ holde dæ i handa,
holde fast ei lita stund
Slippe taket i alt anna
og bare holde uten grunn

Kjerstin Aune 2012

Innhold

Handlingsplan mot mobbing, vold, krenkende og uønsket adferd/oppførsel i barnehagene i Lyngen	1
Bakgrunn.....	2
Forebygging	4
Avdekking.....	5
Problemløsning	6
Tiltaksplan når mobbing har skjedd:.....	7
Avviksskjema konflikt	8

Bakgrunn

Med bakgrunn i «Barns trivsel-voksnes ansvar», Barnekonvensjonen og Rammeplanen har Lyngen kommune utarbeidet en handlingsplan for å motvirke mobbing og krenkelser i barnehagen.

Målet er at alle barn skal ha et godt og inkluderende oppvekst – og læringsmiljø med nulltoleranse for mobbing.

Denne planen skal synliggjøre hvordan barnehagene arbeider forebyggende mot mobbing og utestenging i barnehagen, samtidig som den skal være et verktøy til hjelp om mobbing, utestenging og krenkelser blir avdekket.

Rammeplanen:

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.» (Rammeplanen s.9)

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap:

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andre.

Barnekonvensjonen:

Artikkel 3 – Barnets beste

1. Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

2. Partene påtar seg å sikre barnet den beskyttelse og omsorg som er nødvendig for barnets trivsel, idet det tas hensyn til rettighetene og forpliktelsene til barnets foreldre, verger eller andre enkeltpersoner som har det juridiske ansvaret for ham eller henne, og skal treffe alle egnede, lovgivningsmessige og administrative tiltak for dette formål.

3. Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn

Artikkel 19 – Forebygging av misbruk

1. Partene skal treffe alle egnede lovgivningsmessige, administrative, sosiale og opplæringsmessige tiltak for å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbruk, vanskjøtsel eller forsømmelig behandling, mishandling eller utnytting, herunder seksuelt misbruk, mens en eller begge foreldre, verge(r) eller eventuell annen person har omsorgen for barnet.

2. Slike beskyttelsestiltak bør omfatte effektive prosedyrer for utforming av sosiale programmer som yter nødvendig støtte til barnet og til dem som har omsorgen for barnet, samt andre former for forebygging, påpeking, rapportering, viderehenvisning, undersøkelse, behandling og oppfølging av tilfeller av barnemishandling som tidligere beskrevet og, om nødvendig, for rettslig oppfølging.

Barnehageloven § 1

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagen vil bidra til å styrke barns kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at barnehagen blir et trygt og aksepterende miljø, fritt for mobbing, diskriminering og utstøting. Voksne skal stå tydelig fram som relasjonsbyggere mellom barn og legge til rette for å skape nye vennskap. Både ansatte og foreldre har ansvar for at mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen. Det aller viktigste ansatte og foreldre kan gjøre for å forebygge mobbing er å være gode rollemodeller i møte med barn og voksne.

Hovedmål:

”Vi skal snakke hyggelig med og om hverandre, og vi vil ha fokus på en adferd som er høflig og inkluderende”

Vi vil legge til rette for vennskap, toleranse og empati i barnegruppa

Dette vil vi gjøre gjennom å oppmuntre barna til:

- å bruke et språk som er positivt og støttende
- å være omsorgsfull og inkluderende overfor andre

Definisjon på mobbing (generell):

«Mobbing er fysiske eller sosiale negative handlinger som utføres gjentatte ganger over tid av en person eller flere sammen, og som rettes mot en som ikke kan forsvare seg i den aktuelle situasjonen» (Oleweus 2010, Roland 2007).

Definisjon på mobbing-barnehage:

Mobbing er negative hendelser som gjør at barnet ikke opplever å være betydningsfull for gruppa.

(Pål Roland 2017)

Forebygging

Personalet skal:

- Etablere gode relasjoner til barna
- Fremme leken og utvikle det sosiale samspillet ved å være aktive voksne som er tilstede, deltakende og gode støttespillere
- Være etiske rollemodeller for barna
- Utvikle barnas sosiale ferdigheter
- Utvikle barnas språk og kommunikasjon
- Samarbeide med barnas hjem
- Gjennomføre barnesamtaler for barn over 3 år
- Organisere lekegrupper
- Gjennomføre ukentlige aktiviteter knyttet til tema vennskap.
- Behandle barn og voksne med respekt
- Anerkjenn barns følelser og ønsker
- Snakke positivt om andre

Personalet skal gi barna bevissthet og et godt grunnlag mot digital mobbing. I arbeidet skal det skapes prinsipper for hvordan man oppfører seg mot hverandre. Prinsippene er de samme i digitale medier som i det virkelige liv. Personalet skal:

- Være gode rollemodeller
- Ha bevisste holdninger til digitale medier
- Ha godt samarbeid med foresatte
- Snakke med barna om trygg og bevisst bruk av digitale medier
- La 5-6 åringene ta i bruk digitalt utstyr og lære om «digital dømmekraft»

Tiltak for å forebygge mobbing:

Når	Hva	Ansvar
Gjennomgående	Fokusere på positive relasjoner mellom voksne og barn, mellom barn og til foreldre	Alle ansatte i barnehagen

Gjennomgående	Gi barn positiv tilbakemelding på ønsket atferd	Alle ansatte i barnehagen
Gjennomgående	Samtale med barna om digital dømmekraft (Se IKT-plan for barnehagen)	Alle ansatte i barnehagen
Gjennomgående	Snakke om følelser med barna	Alle ansatte i barnehagen
Ukentlig	Barns vennskap er tema på avdelingsmøter	Pedagogiske ledere
Ukentlig	Vennskap skal være en del av det pedagogiske opplegget	Pedagogiske ledere
Høst	Lage barnehagens vennelov sammen med barna	Styrer
Høst	Barnas psykososiale læringsmiljø kartlegges i forkant av foreldresamtale	Primærkontakt
Høst	Barns vennskap og inkludering er tema på foreldremøtet på høsten	Styrer
Høst og vår	Gjennomføre to strukturerte observasjoner årlig rundt enkeltbarn i forkant av foreldresamtalene	Primærkontakt
Høst og vår	Gjennomføre foreldresamtaler der barns trivsel, trygghet og vennskap er tema	Primærkontakter
Vår	Gjennomføre barnesamtale der vennskap er tema	Primærkontakt

Avdekking

Tiltak for å avdekke mobbing i barnehagen

Årshjul for aktiviteter som fremmer et godt læringsmiljø:

Januar	Oppfølging av foreldreundersøkelsen. Tiltaksplan lages av SU
Februar	
Mars	Gjennomføre barnesamtaler. Foreldremøte med fokus på læringsmiljø
April	ROS-analyse: mobbing
Mai	Forberede sammenslåing av barnehager i juli
Juni	Forberede oppstartstid. Revidere handlingsplanen
Juli	

August	Tema: Vennskap og inkludering på alle avdelinger
September	Lage vennelov for alle avdelinger.
Oktober	Kartlegge læringsmiljø. Forberede foreldreundersøkelsen
November	Gjennomføre foreldreundersøkelsen. ROS-analyse. Mobbing
Desember	Forberede overgang barnehage-skole

De voksne i barnehagen:

- Er aktive, observerende og synlige
- Er tydelige og forutsigbare i måten de reagerer ved problem-atferd
- Fører spontane samtaler etter utetid og rundt måltid
- Oppmuntrer barna til å si ifra hvis det skjer noe som de voksne ikke ser
- Reflekterer rundt barns lek og vennskap
- Er aktivt tilstede på alle leke-arena i barnehagen
- Oppfordrer foreldrene til et nært samarbeid

Problemløsning

Når mobbing har oppstått:

Sjekkliste:

- Definer de som er involvert i mobbe-episoden.
- Beskriv det du har sett av hendelsen, og vær tydelig på at det er uakseptabel adferd.
- Bekreft positivt når et barn sier ifra om at andre eller de selv blir utsatt for negative handlinger.
- Rett oppmerksomheten mot hvordan den andre har det. Forklar om det ikke er tydelig for barnet. Bruk speiling: Hva om det var du som ...
- Forvent at barnet skal prøve å gjøre det godt igjen.
- Forklar alle barna at vi har «null-toleranse» mot uakseptable handlinger.

De voksne i barnehagen:

- Informer/drøft enkeltepisoder på avdelingsmøter.

Ved alle tilfeller av uønsket atferd skal foreldrene involveres.

- Sikre at alle voksne til enhver tid vet hva som gjelder og hva som er de voksnes ansvar.
- Hendelser skal dokumenteres.

Foreldre til involverte barn:

- Innkall til møte, orienter foreldre om bakgrunnen for møtet.
- Beskriv hendelsen ut fra den tolkningen de voksne har av hendelsen, og barnas opplevelse av episoden.
- Klargjør at barnehagen og foreldre har et felles ansvar for å hjelpe de involverte barna.
- Bli enige om tiltak og hvem som har ansvar.
- Skriv referat.
- Avtal oppfølgingsmøte.
- Involver andre hjelpeinstanser om det er behov for det. Eks. helsesøster, PPT, kommunepsykolog, ressursgruppe for barns beste.

Foreldre til alle barn:

- Informasjon om hvordan barnehagen jobber for å forebygge mobbing.

Uttal gjensidige forventninger. Eks. dere kan forvente at dere og deres barn alltid vil bli tatt på alvor dersom dere er bekymret for at deres barn utsettes for mobbing. Det samme gjelder våre forventninger om at de må si i fra, og samarbeide dersom noe dukker opp.

Tiltaksplan når mobbing har skjedd:

Tiltak	Ansvar	Gjennomført
1. Den som observerer mobbing informerer straks pedagogisk leder, 2. Saken tas opp i møte: Hva har skjedd, hvordan har personalet forholdt seg, hva har barnet/barna gjort? 3. Videre tiltak konkretiseres av personalet på avdelingen	1. Den som observerer mobbingen 2. Pedagogisk leder	
4. Snakk med barna om hendelsen: Be barna komme med forslag til hva som kan gjøres videre. Sammenfatt med personalets forslag	Pedagogisk leder	
5. Foreldrene til informerte barn blir informert og tatt med på råd. Bli enige om tiltak som skal iverksettes for å stoppe mobbingen. Lag en skriftlig avtale. Hva skal de ulike partene bidra med?	Pedagogisk leder	
6. Nye samtaler med barna, Vurder effekt av tiltak	Pedagogisk leder	
7. Vurderingsmøte for personalet etter to uker. Hva er status i saken? Skriv referat. Justere tiltak?	Pedagogisk leder	
8. Ny samtale med foreldre om dagens situasjon. Justere tiltak?	Pedagogisk leder	
9. Veiledning kan søkes: beredskapsteam mot mobbing kan kontaktes. Likeså PPT, helsestasjon, kommunepsykolog.	Pedagogisk leder	

Avviksskjema konflikt

Barnets navn:.....

Dato:	Oppdaget av:	x	Eventuelt navn:
	Barn		
	Personale		
	Foreldre		
	Andre		

Beskrivelse av situasjonen:

Strakstiltak:

Dato:.....

Underskrift:.....

Behov for oppfølging av:		
	Pedagogisk leder	
	Styrer	
	Andre	

Videre oppfølging:

Dato:.....

Underskrift:.....